

Niet te vaak maaien voor het zwartsprietdikkopje

Om grasland te behouden moet er gemaaid of begraasd worden, anders komt er opslag en uiteindelijk struweel of bos. Onze graslandvlinders kunnen daartegen. Want al sterft een deel van de eitjes, rupsen, poppen of vlinders door het maaien, van bos houden graslandvlinders nog minder.

In het Landelijk Meetnet Vlinders leggen de tellers in het oog springende beheermaatregelen op hun route vast. Dat geeft ons in dit geval de kans om te kijken naar de invloed van het aantal maaibeurten op vlinders. In dit artikel pikken we daar het zwartsprietdikkopje uit. Deze soort is sinds het begin van de jaren negentig flink achteruitgegaan. Zou er een relatie met het aantal maaibeurten zijn?

We hebben ons beperkt tot secties die geheel gemaaid worden. Eerst hebben we per sectie gekeken hoe vaak er in een jaar gemaaid is, en dan het gemiddeld aantal keren maaien op een route per jaar berekend. Vervolgens hebben we deze toegevoegd aan twee groepen:

- Meestal maar één keer per jaar gemaaid: 268 routes waar gemiddeld minder dan 1,1 keer per jaar gemaaid wordt.
- Minimaal een aantal jaren waarop meer dan één keer gemaaid is: 218 routes waar gemiddeld 1,1 keer of vaker gemaaid wordt.

Voor beide groepen hebben we de indexen voor het zwartsprietdikkopje berekend.

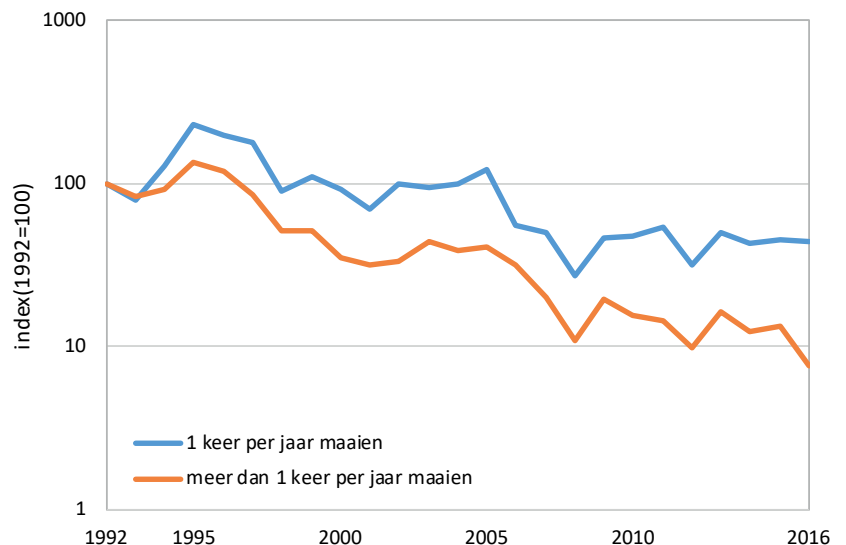
Liever niet vaak maaien

Al wordt het zwartsprietdikkopje ook weleens buiten graslanden gezien, de belangrijkste populaties liggen wel op grasland. Op routes waarop meestal maar één keer gemaaid wordt, doet het zwartsprietdikkopje het significant beter (eigenlijk: minder slecht) dan op routes waar vaker gemaaid wordt. Op zich is dat niet verwonderlijk: het zwartsprietdikkopje overwintert

Kars Velling

Aangepast maaibeheer in het leefgebied van het zwartsprietdikkopje in Hoogvliet.

Index van het zwartsprietdikkopje bij één en bij meer keer per jaar maaien.

in overstaande grashalmen, en de kans dat er na één keer maaien nog stukken over zijn waar hij de winter kan doorkomen, lijkt groot genoeg. Wordt er vaker gemaaid, dan verkleint dat de kans op succesvolle overwintering, en gaat de soort harder achteruit. Inmiddels is er op dat soort locaties nog maar 10% over van het aantal zwartsprietdikkopjes uit het begin van de jaren negentig. Op plekken waar één keer gemaaid wordt, is nog 45% over.

We hebben er hier één oorzaak uitgepikt: de maaifrequentie. De algehele achteruitgang van het zwartsprietdikkopje wordt ook door een hele reeks andere zaken bepaald: bemesting, ontwatering, egalisering, stikstofdepositie et cetera, en daaroverheen nog klimaat- en weersinvloeden.

Het zou weleens zo kunnen zijn dat de mate van intensivering van deze factoren een relatie heeft met de maaifrequentie die wij in deze eenvoudige analyse gebruiken.

Hoewel er meer kan spelen, durven we het wel aan om te stellen dat het zwartsprietdikkopje niet houdt van veel maaien. Deze analyse laat zien dat het effect substantieel is, zelfs nog groter dan vaak gedacht. Wel maaien dus, maar minder!

Tekst:
Chris van Swaay
De Vlinderstichting
& Martin Poot
CBS